

Actiunea Catolica Romana

Roma - Anul II

Fondator: Dr. Constantin Dragan

Nov. Dec. 1956 No. 13-14

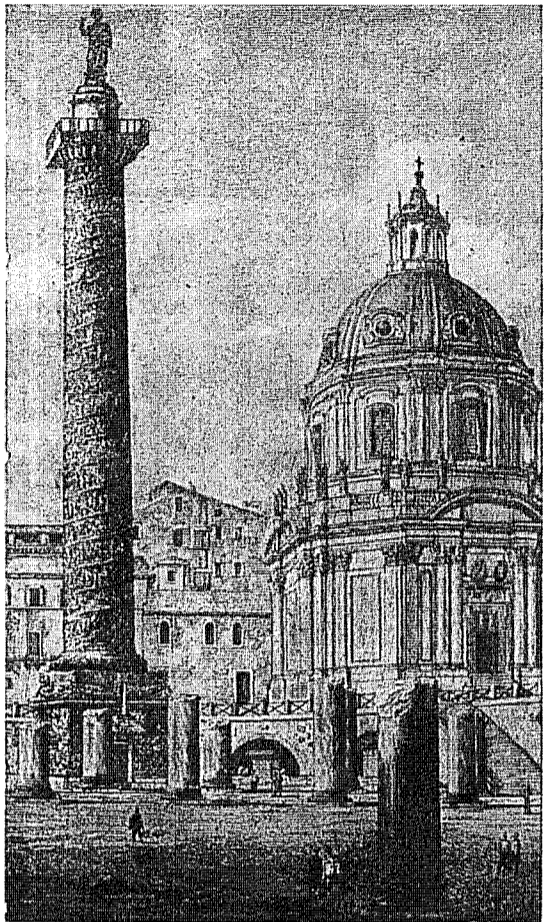
Rev. P. B. MORARIU

Meditatie la Nasterea Mântuitorului

Christos se naste, prea-mariti-L!

Christos se naste, onorati-L!

Christos se naste, inchinati-va!

ROMA - FORUL LUI TRAIAN. Coloana Impăratului Traian. Lângă ea Biserica Sfântului Nume al Mariei ridicată în amintirea victoriei lumii creștine asupra turcilor păgâni ce ajunseseră la zidurile Vienei (1683).

Amiral UMBERTO MONICO

Cel dintâi român a fost Traian

1) România a luat naștere în lumea civilizată și în credință datorită lui Traian.

Din Vocabularul român al lui Cândrea-Densușianu (1907-1914) rezultă că din 43.000 de cuvinte, cel puțin 20% sunt de origine latină; 10% (un total de 30%) sunt de origine italiană și franceză.

Așa dar, în ciuda teoriilor Moscovei, importanța limbii latine în grăul românesc, în formația și structura sa gramaticală, este deosebit de enormă; sunt latine cuvintele care se referă la suflet și la viața de toate zilele, fiindcă latine sunt toate — sau aproape toate — cuvintele referitoare la familia creștină; la acel creștinism, deci, pe care Românii, încă din veacul IV, l-au primit direct de la Roma împreună cu legile și cu limba Romei, în vreme ce toate popoarele înconjurătoare au continuat să conducă o viață vegetativă, de maimuțe, pierdute în beznele unei trăiri barbare, sau ale unei presocialități civile, până către jumătatea veacului IX.

2) Leopardi și latinitatea limbii române.

În veacul XIX, un mare poet italian, Giacomo Leopardi, scria în una din operele sale, «Lo Zibaldone», că «numai cunoscând limba română se poate cunoaște latina vulgară». Afirmăție de excepțională valoare filologică, analogă aceleia făcută de un mare român, Petru Maior: «Originea limbii române trebuie căutată nu în latina clasică, ci în cea vulgară».

Adevărul este că actul de naștere, și deci începutul limbii române derivată din limba latină, poartă iscălitura lui Traian și data cuceririi Daciei, și din acest motiv în marea carte anagrafică a României, care începe la această dată, cel dintâi nume scris cu litere de aur ar trebui să fie

tocmai acela al marelui împărat roman care a liberat-o de barbarie și a mântuit-o prin credință.

Numai în veacul VI după Christos își fac apariția pe pământul românesc cele dintâi sporadice triburi slave; care însă sunt asimilate, unul după altul, de către populația indigenă, cum se întâmplă totdeauna cu rasele inferioare care, invadând popoare superioare lor prin civilizație și bogate în tradiții și spiritualitate, sfârșesc prin a fi absorbite de însăși populațiile pe care le-au supus temporar cu forța.

3) Un monument genealogic viu.

Astăzi există un monument viu, transmis de-a lungul veacurilor de generații întregi, un monument care poate să demonstreze latinitatea curată a poporului român și originea limbii sale; acela al limbii vorbite; care s'a născut din legiunile colonizatorilor lui Traian, și s'a înălțat la demnitate de limbă literară în școlile catolice din Polonia și din Ungaria; a fost apoi alimentată de cultura italiană și franceză; iar apoi a fost răspândită de cunoașterea literaturilor celor două țări surori și de prezența din ce în ce mai activă la Universitățile de la Padova și de la Bologna a unor valoroși tineri studenți români însetați de știință; și mai ales este îmbogățită, în toate părțile populației, de suavul misticism religios al Credinței Catolice divulgată de numeroși misionari ai Sfântului Francisc și ai Sfântului Dominic care au adus în România înțelepciunea Romei lui Petru spre a lumina drumul spiritual al poporului și implicit pe acela al culturii tuturor românilor.

Cultură care nu poate deci să nu fie — cum desigur este — profund latină și creștină.

«Aveți il Vecchio e il Novo Testamento
E il Pastor della Chiesa che vi guida;
Questo vi basti a vostro salvamento».

Societatea de astăzi, deși decăzută, poartă în sine, poate fără să știe, secretul salvării sale, pentru că are depozitul răscumpărării realizată în întregime de Christos, pentru că are Biserica întemeiată de El, căreia i-a incredințat doctrina sa, tainele sale; are cu sine pe Christos însuși: «Iată, eu sunt cu voi până la sfârșitul veacurilor» (Mat. 28, 20). Iar veacurile nu au vlăguit Biserica; ea este veșnic tânără și plină de viață ca în ziua Rusaliilor, fiindcă are cu sine pe Duhul Sfânt care o asistă necontenit.

Opera de răscumpărare, în sine perfect împlinită de Christos, ar putea să se dovedească ineficace și aceasta numai din vina noastră, numai din lipsa de cooperare din partea oamenilor.

Societatea modernă s'a făcut vinovată de apostazie: ea s'a lepădat de Christos și de Biserica lui «Iar oamenii au iubit mai mult întunerecul decât lumina» (Ioan, 3, 19).

Aceasta este adevărata cauză a crizei în care se sbate omenirea. Am greși dacă am căuta explicația tristei condiții în care se găsește astăzi lumea, exclusiv în criza economică, și nu mai curând într-o profundă desorientare pe terenul ideilor, și al principiilor care privesc concepția și finalitatea vieții însăși.

Lumea nu va avea pace până când spiritul nu va domni asupra materiei, ceea ce este nemuritor asupra a ceea ce este pieritor, supranaturalul asupra naturalului, iubirea asupra egoismului. Dacă oamenii vor să restabilească echilibrul distrus, este absolut necesar ca ei să recurgă la «realitatea religioasă». Creștinismul, și în special catolicismul, este singura «realitate religioasă» care a rezistat istoriei. De care religie se interesează lumea? De una singură: de cea catolică. Ceea ce se petrece în alte religii trece neobservat; pe când orice fapt, fie chiar secundar, din Biserica Catolică provoacă atenția universală.

Care este forța morală, dezarmată, care vorbește cu autoritate lumii întregi? Este una singură: Catedra urmașului Sfântului Petru.

Care este instituția care timp de 20 veacuri a păstrat cu gelozie o funcțiune universală, care depășește hotarele tuturor națiunilor? Catolicismul. Dar omenirea a ascultat glasul infalibil al acestei Biserici? Ne găsim în fața unei drame vaste pe cât e de vastă lumea: drama istorică ai cărei spectatori și actori suntem noi toți. Drama atracțiunii și a repulsiunii. Pe deoparte Christos, prin Biserica sa, caută să atragă la staulul Său unice oile risipite; pe de altă parte oamenii, care nu ascultăm chemarea Lui și ne substragem înrăuririi Sale, luându-ne du-
(Urmează la p. 2a)

Cu plugușorul

ION CREANGA

Ioan Roata si Unirea

La 1857, pe când se fierbea Unirea în Iași, boierii moldoveni liberali, ca de-al-de Costache Hurmuzachi, M. Kogalniceanu și alții, au găsit cu cale să cheme la Adunare și câțiva țărani fruntași, câte unul de fiecare județ, spre a lua și ei parte la facerea acestui mare și nobil act național. Cum au ajuns țărani în Iași, boierii au pus mână de la mână de i-au ferchezuit frumos și i-au îmbrăcat la fel, cu cheburii albe și cușme nouă, de se mirau țărani ce berechet i-a găsit. Apoi, se zice că i-ar fi dat pe seama unuia dintre boieri, să le ție cuvânt, ca să-i facă a înțelege scopul chemării lor la Iași.

— Oameni buni, știți pentru ce sântei chemați aici între noi, zise boierul cu blândete.

— Vom ști cucoane, dacă ni-ți spune, răspunde cu sfială un țaran mai bătrân, scărpinându-se în cap.

— Apoi iaca ce, oameni buni: de sute de ani două țări surori, creștine și megieșe, Moldova noastră și Valahia sau Tara Muntenească, de care poate-ți fi auzit vorbindu-se, se sfășie și se mănâncă între dânsese spre cumplita urgie și peire a neamului românesc. Țări surori și creștine am zis, oameni buni: căci precum ne închinăm noi Moldovenii, așa se închină și frații noștri munteni. Țări megeșe am zis, oameni buni; căci numai părușul Milcov, ce trece pe la Focșani, le desparte. "Să-l secăm dar dintr-o sorbire" și să facem sfânta Unire, adică înfrățirea dorită de strămoșii noștri, pe care ei n'au putut s'o facă în împrejurările grele di pe atunci. Iacă, oameni buni, ce treabă creștinească și frumoasă avem de făcut. Numai Dumnezeu să ne ajute! Înțeles-ați, vă rog, oameni buni, pentru ce v'am chemat? Si dacă aveți ceva de zis, nu vă sfășii; spuneti verde, moldoveneste, ca la niște frați ce vă sântem. Că de-aceia ne-am adunat aici ca să ne luminăm unii pe alții și Dumnezeu să ne lumineze pe toți, cum a ști el mai bine!

— Înțelegem, cucoane, așa a fi, răspunseră câțiva țărani mai rușinoși; că da, dacă nu-ți ști dumneavoastră ce-i pe lume, noi țărânimea dela coarnele plugului, avem să stim ce-i bine și ce-i rău?...

— Ba eu drept să vă spun cucoane, n'am înțeles, ci-că zise cu îndrăzneală, unul dintre țărani, anume Ioan Roată.

S'apoi chiar dacă ne-am pricepe și noi la câte ceva, cine se mai uită în gura noastră? Vorba ceea, cucoane: Țăranul, când merge, tropăște și cand vorbește, hodoroagește. Să ierte cinstita față dumneavoastră. Eu socot că treaba asta se putea face și fără de noi că da, noi știm a învăța și sapa, coasa și secerea, dar dumneavoastră învățați condeiul și când vreți, știți a face din alb negru și din negru alb... Dumnezeu v'a dăruit cu minte, ca să ne povățuiți și pe noi prostimea.

— Ba nu, oameni buni, s'a trecut vremea aceea, pe când numai boierii făceau totul în țara aceasta, ș'o storceau după plac. Astăzi toți, dela Vlă-

STEFAN O. IOSIF

CANTEC

Corinei

Cântecul ce-ades ți-l cânt
când te-adorm în faț de sară
puiule, e-un cântec sfânt
vechi și simplu de lă țară.

Mama mi-l cânta și ea
și la versul lui cel dulce
puiul ei se potolea
și-o lăsa, frumos, să-l culce.

Astăzi eu te-adorm cu el,
eri el m'adormea pe mine
si-adormi pe tatăl meu
când era copil, ca tine.

Măine, când voi fi pământ,
nu uita nici tu și zi-le,
zi-le doina, cântec sfânt,
la copiii tăi, copile.

dică până la opincă, trebuie să luăm parte la noile și la fericirea țării. Muncă și câștig; datorii și drepturi pentru toți deopotrivă.

Le spuse boierul apoi despre originea Românilor, cum și de cine au fost ei aduși pe aceste locuri; despre suferințele lor și cum au ajuns a fi desbinați și împrăștiți prin alte țări. Le dă el pildă câte și mai multe: cu zmoocul de nule, cu taurii învrăbiți și în sfârșit se silește bietul creștin din răspuțeri, a-i face să înțeleagă care sânt roadele binefăcătoare ale Unirii, aducându-le aminte că tot «pentru unirea tuturor» se roagă și sfânta biserică în toate zilele, mai bine de 1850 de ani. — Ei, oameni buni, cred că acum ați preciput.

— Priceput cucoane, cât se poate de bine, răspunseră mai toți. Dumnezeu să vă ajute la cele bune!

— Ba eu tot nu, cucoane, răspunse moș Ioan Roată.

— Dumnezeu să mă ierte, moș Ioane, dar dumneata, cum văd, ești cam greu de cap; ia haidei în grădină, să vă fac a înțelege și mai bine. Moș Ioane, vezi colo în ograda la mine bolovanul cel mare.

— Il vedem, cucoane.

— Ia fă bine, și adă-l ici lângă mine, zise boierul care ședea acum pe un jilț în mijlocul țărănilor.

— S'avem iertare cucoane, n'om pute; că doar acolo-i greutate, nu șagă.

— Ia cearcă și vezi.

Moș Roată se duce și vrea să ridice bolovanul, dar nu poate.

— Ia du-te dumneata moș Vasile, și dumneata bade Ilie și dumneata bade Pandelachi.

— În sfârșit se duc vr'o 3—4 țărani, urnesc bolovanul din loc, îl ridică pe umere și-l aduc lângă boer.

— Ei oameni buni, vedeți? S'a dus Moș Ioan și n'a putut face treaba singur; dar când v'ați mai dus câțiva într'ajutor, treaba s'a făcut cu mare ușurință: greutatea n'a mai fost aceeași.

Povestea cântecului:

Unde-i unul nu-i putere
La nevoi și la durere;
Unde-s mulți puterea crește

Si dușmanul nu sporește.
Așa și cu Unirea, oameni buni; credeți dumneavoastră, că de-a ajuta Dumnezeu a se uni Moldova cu Valahia, avem să fim numai atâția? Frații noștri din Transilvania, Bucovina, Basarabia și cei de peste Dunăre, din Macedonia și de prin alte părți ale lumii, numai să ne vadă că trăim bine, și ei se vor bucura și ne vor iubi de n'or mai îndrăzni dușmanii în vecii vecilor a se lega de Români. D'apoi frații noștri de sânge: Franțuții, Italianii, Spaniolii și Portughezii ce așteaptă? La orice întâmplare. Doamne ferește, stau gata să-și verse sângele pentru noi...

Unirea face puterea, oameni buni. Ei acum cred c'ați înțeles și răsinteles.

— Ba eu unul, să iertați dumneavoastră, cucoane, încă tot n'am înțeles.

— Cum se face asta moș Ioane? Mai bine ce v'am tâlmăcit, și un copil putea să înțeleagă.

— Mai așa, cucoane, răspunseră ceilalți.

— Moș Ioane, zise acum boierul cam turburat de multă oboseală, ia spune dumneata în legea dumitale, cum ai înțeles, cum n'ai înțeles, de când se face vorba; să auzim și noi.

— Dă cucoane, să nu vă fie cu supărare; dar dela vorba și până la faptă este mare deosebire... Dumneavoastră ca fiecare boier, numai ne-ați poruncit să aducem bolovanul, dar n'ați pus umărul împreună cu noi la adus, cum ne spuneți dinioare că de-acum toți au să iee parte la sarcini, dela Vlădică până la opincă. Bine-ar fi, dac'ar așa, cucoane; căci la război înapoi și la pomana năvală, parcă nu prea vine la socoteală.

Iar dela bolovanul d'voastră am înțeles așa; că până acum, noi țărani am dus fiecare câte-o piatră mai mare sau mai mică pe umere; însă acum sântem chemați a purta împreună tot noi opincă, o stâncă pe umerele noastre... Să dea Domnul cucoane, să fie altfel, că mie unuia nu mi-a părea rău...

La aceste vorbe, țărani ceilalți au început a strânge din umere, a se uita lung anul la altul și a zice:

— Ia poate că și Roată al nostru să aibă dreptate...

Iar boierul, luându-i înainte cu glume, a înghițit gălușca și a tăcut molcum.

L'Osservatore Romano din 14 Noembrie ac. publică următoarea știre oficială:

Sacra Congregație a Riturilor: In dimineața de 13 Noembrie 1956 în Palatul Apostolic al Vaticanului, s'a întrunit Sfânta Congregație a Riturilor în ședință pregătitoare. Eminențele lor Cardinali, reverenții Prelați oficiali și reverenții Consultori teologici au discutat asupra virtuților eroice ale Venerabilului Serv al lui Dumnezeu Ieremia din Valahia, frate laic al Ordinului Fraților Minori Capucini.

Cu acest număr «Pro Actiunea Catolica Română» intră în al doilea an de existență.

Multumim calduros tuturor colaboratorilor nostri si acelora care ne-au incurajat în aceasta inițiativă.

Revista «Fapta», bună publicație de informație și de polemică publică impresiile unei recente călătorii în România a Dlui. Fred Siegler, căpitanul echipei de basket-ball a Universitatii de la Oxford.

Constatare și observațiile Dlui. Siegler trebuie să fie considerate cu atât mai demne de a fi relevate cu cât sunt inspirate nu de un spirit polemic anticomunist, ci sunt o relatare fidelă, care îmbrățișează o mare varietate de aspecte ale vieții în Republica Populară Română.

Cum e și natural, sportul românesc face obiectul primelor sale observații. «În România sportul se practică cu mare emfază», — povestește Dl. Siegler, impresionat nu numai de mastodonticele proporții ale stadioanelor sportive, ci mai ales de efortul de imbecilizare colectivă prin sport, a cărui funcțiune se reduce astăzi la o simplă narcotizare a maselor populare. Iată de ce în România, ca de alt fel în toate Țările de dincolo de Cortină, atleții sunt considerați un fel de idoli și se bucură de privilegii speciale.

«Si aceasta — scrie Dl. Siegler — este o manevră comunistă. Atletica necesită o activitate intelectuală minimă; în schimb ea absoarbe o mare cantitate de energie, entuziasm și timp. Ce mijloc mai fericit pentru a distra populația și pentru a anula spiritul critic și gândirea prin efortul fizic?»

Călătorul nostru vorbește apoi despre catehizarea marxistă a tineretului român. În «Palatul Pionierilor» — în trecut reședință de vară a familiei regale — 90% din copii, în tre 7 și 15 ani, învață limba, arta și știința rusă și ascultă zilnic lecturi care îi deifică asupra amicitiei ruse-române.

Vorbind, apoi, despre situația economică în Republica Populară Română, Dl. Siegler scrie: «Am putut lua contact cu un chelner care vorbea limba italiană. El mi-a atras atenția să nu mă las impresionat de banchetele bogate care ne erau oferite. Poporul român — imi spunea interlocutorul meu — este informat. Cu două luni înainte de Festivalul Tineretului din 1953 zahărul făina, carnea, grăsimile dispărușeră de pe piață. Guvernul comunist a lăsat literalmente să meară de foame poporul, pentru a putea uimi pe vizitatorii străini cu bogăția producției comuniste.

Cât despre sinceritatea comunistilor români, Dl. F. Siegler scrie: «În România nu există comunisti sinceri. A fluera tot ceace este rusesc a devenit cuvânt de ordine. Cu ocazia machului de basse-ball disputat la București între U.R.S.S. și Jugoslavia, publicul a fluera fără intrerupere echipa rusă și a aplaudat pe cea jugoslavă. La a doua partidă nu mai fură vândute bilete pentru public, care fu înlocuit cu țărani aduși de prin sate cu scopul de a crea o atmosferă de prietenie pentru ruși. Dar și țărani știură să-și facă onoare cu acest prilej: la rândul lor aplaudară frenetic echipa jugoslavă. Sportul aplauzelor antisovietice a devenit un joc național românesc».

Dl. Siegler, subliniază în povestirea sa faptul că toate persoanele cu care a venit în contact aveau de trine mesagii pentru lumea liberă. Mesagii care invariabil; cu încăpățănare — ca sub obsesie — se reduc la aceste cuvinte: «Nu ne uitați», nu ne părăsiți».

«Inchei aceste note — scrie Dl. Siegler — cu impresia că cu toate că ar părea că actualul guvern din România are controlul gândirii maseilor, am simțit în jurul nostru un

popor subtil și inteligent, a cărui grație și căldură umană vor rămâne totdeauna vii în amintirea noastră. Când ne-am despărțit de pretenții noștri români, am avut impresia că lăsam în urma noastră un întreg popor, în mizeriile unui iad din care noi inexplicabil reușeam să fugim».

Cităm acum într'un număr recent al «României libere» declarațiile făcute presei de către unul dintre ziaristii francezi care au însoțit delegația parlamentară franceză în România. Reproducem următorul fragment: «...Adevărata prietenie nepunând exista fără sinceritate, aș minti dacă aș spune că ducem cu noi la Paris amintirea unui paradis terestru. Drumurile României, unde se văd încă mai multe căruțe decât automobile, nu sunt drumuri de paradis. Condițiile de viață ale unui inginer, care trebuie să economisească două treimi din leașa sa lunară pentru a-și putea cumpăra un costum de bună calitate nu sunt condiții de viață ideală. Realizările Combinatului Poligrafic (Casa «Științei») sînt desigur impresionant, dar nu corespond poate nici nevoilor actuale, nici nivelului actual de viață al țării»...

Aflăm dintr'o emisiune a postului de radio București din 9 Noembrie 1956 că străvechiul palat al Brâncovenilor — rechiționat de repetiști — va fi deschis publicului sub numele de «Muzeul de artă brâncovenească». Muzeul va fi închinat «perioadei de înflorire a artei feudale» din Tara Românească și va cuprinde pe lângă clădirea însăși cu stilul ei propriu arhitectonic, sculpturi, picturi, broderii, țesături, ceramică, manuscrise cu miniaturi, o colecție de argintărie și altele.

Măcar în chipul acesta poporul nostru își va păstra câteva din odoarele sale de artă tradițional românești.

O MARE
ARTISTA
LIRICA

În seara zilei de 10 Decembrie, la Teatrul «Scala» din Milano, a avut loc premiera operei «Julius Caesar» de Haendel.

În rolul Cleopatrei a apărut eminenta cântăreață Virginia Zeani, una dintre gloriile muzicii lirice contemporane, al cărei debut în cel mai important teatru de operă al lumii a însemnat un nou triumf și o nouă afirmare românească.

În numărul viitor vom publica o detaliată cronică muzicală și o dare de seamă asupra senzaționalei cariere a tinerei artiste române.

MEDITATIE LA NASTEREA MANTUITORULUI

(Continuare din pag. 1)

pă toate miturile, și nu ne întoarcem pocăiți la casa Tatălui nostru ceresc, care ne așteaptă. Drama imensă a istoriei, pe care generațiile trecute au lăsat-o încă nerezolvată și a cărei concluzie salvatoare generația de față încă n'o vede.

Unitatea Bisericii voită de Christos nu s'a îndeplinit încă; ultimul ei act poate cel mai dureros — a început abia acum. Îi vom vedea noi finalul? Cum? Când?

Răspunsul este unul singur: Christos constituie unitatea oamenilor, între ei și față de Dumnezeu. Christos este capul, Întăiul născut al întregii mulțimi de frați; în el se compune pacea între oameni, de la El derivă bucuria neîntreruptă și echilibrul iubirii, care nu se teme de fracturile egoismului. Si atunci lucrul este vădit: pentru ca întunecul să nu se împănzească în lume, pentru ca unitatea omenească să poată fi refăcută, pentru ca pacea să se coboare în inimi și să se reverse peste popoare, un singur lucru este

necesar; ca oamenii să-L primească pe Christos, Lumina lumii, pacea lumii, revelatorul și dătătorul bunurilor Părintelui ceresc; pe El, Cuvântul făcut trup pentru noi.

Deși atmosfera în jurul nostru este rece și tristă, prevenind poate un mare uragan și profunde prefaceri în oemnire, să ne apropiem în ziua Nașterii Domnului de ieslea Lui cu sufletul curat și simplu al păstorilor și cu credința vie a celor trei Crai dela răsărit și să-I aducem prinosul nostru de iubire și de adevăte necondiționată la voința Lui sfântă.

Exilul nostru se prelungește, nu ne este încă dat să ne revedem Patria și să sărbătorim în libertate ziua Nașterii Lui cu datinile noastre din strămoși; dar să scultăm cuvintele Lui de îmbărbătare: Confidite, Ego vici mundum! (Ioan, 16, 33): «Îndrăzniți, Eu am biruit lumea!».

Vor trece timpurile și toate generațiile: Christos și Biserica Sa vor însoți toate timpurile și toate generațiile: «Christos ieri, azi, și în veac». (Evr., 13, 8).